

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 57/2024 van 27 juni 2024

Betreft: ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 1 juli 2012 betreffende de indiening van een aanvraag tot onderbrekingsuitkering via elektronische weg en betreffende de bevoegdheid om beslissingen te nemen (CO-A-2024-170)

Kernwoorden: evenredigheidsbeginsel - digitale kloof

Vertaling¹

Inleiding

De aanvrager heeft het advies van de Autoriteit gevraagd over een ontwerp van koninklijk besluit *tot wijziging van het koninklijk besluit van 1 juli 2012 betreffende de indiening van een aanvraag tot onderbrekingsuitkering via elektronische weg en betreffende de bevoegdheid om beslissingen te nemen* (hierna "het ontwerp").

Het project beperkt zich tot het wijzigen van de manier waarop aanvragen voor een uitkering voor loopbaanonderbreking kunnen worden ingediend bij de RVA, namelijk in de toekomst enkel elektronisch. In principe heeft het ontwerp daarom geen invloed op de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens die in deze context worden uitgevoerd.

Daarom beperkt de Autoriteit zich tot het verwijzen naar haar adviezen waarin zij opmerkte dat het risico van een digitale kloof ontstaat wanneer een ontwerp van normatieve tekst beoogt de mededeling van persoonsgegevens uitsluitend via elektronische weg toe te staan.

De Autorisatie- en Adviesdienst van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit"),

¹ Voor de oorspronkelijke versie van de tekst, die collegiaal werd gevalideerd, cf. de Franse versie van de tekst, die beschikbaar is in de FR-versie van de rubriek "adviezen" van de website van de Autoriteit.

aanwezig: de dames Cédric Morlière, Nathalie Ragheno en Griet Verhenneman, en de heren Yves-Alexandre de Montjoye en Bart Preneel;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, met name de artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op artikel 43 van het reglement van interne orde volgens hetwelk de beslissingen van de Autorisatie- en Adviesdienst bij meerderheid van stemmen worden genomen;

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op de adviesaanvraag van de heer Pierre-Yves Dermagne, vice-eersteminister en minister van Economie en Werk, ontvangen op 8 mei 2024;

Brengt op 27 juni 2024 het volgende advies uit:

I. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Op 8 mei 2024 heeft de vice-eersteminister en minister van Economie en Werk het advies van de Autoriteit gevraagd over de artikelen 2 en 3 van het ontwerp.
2. Krachtens de artikelen 1 en 2 van het koninklijk besluit van 1 juli 2012 *betreffende de indiening van een aanvraag tot onderbrekingsuitkering via elektronische weg en betreffende de bevoegdheid om beslissingen te nemen* (hierna het "besluit van 1 juli 2012") kunnen aanvragen voor een uitkering voor loopbaanonderbreking² die door de werkgever of de werknemer naar de

² Artikel 1, eerste lid, van het voornoemde koninklijk besluit van 1 juli 2012, zoals gewijzigd door het ontwerp, heeft betrekking op elke ingediende aanvraag voor een uitkering krachtens de beslissingen in uitvoering van:

- artikel 7, § 1, derde lid, l) en zb) van de besluitwet van 28 december 1944 *betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders* (die respectievelijk betrekking heeft op de uitbetaling van de loopbaanonderbrekingsuitkeringen bedoeld in afdeling 5 van hoofdstuk IV van de herstellwet van 22 januari 1985 *houdende sociale bepalingen* en de uitkeringen toegekend met het oog op het vestrekken van pleegzorgen bedoeld in titel VI, hoofdstuk II, van de programmawet van 27 april 2007)

- de volgende bepalingen van de herstellwet van 22 januari 1985 *houdende sociale bepalingen* :

- artikel 100, derde lid, artikel 100bis, § 4, tweede lid, artikel 100ter, § 5 en § 6, tweede lid (die betrekking hebben op de onderbreking van de beroepsloopbaan en verlof voor een mantelzorger van een zorgbehoevende persoon)
- artikel 102, § 1, derde lid, artikel 102ter, § 4, tweede lid (met betrekking tot de vermindering van arbeidsprestaties)

Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA) worden gestuurd, momenteel zowel op papier als via elektronische weg worden ingediend.

3. De artikelen 2³ en 3⁴ van het ontwerp hebben tot doel respectievelijk artikel 1, tweede lid, en artikel 2 van het besluit van 1 juli 2012 te wijzigen om de mogelijkheid om aanvragen voor een onderbrekingsuitkering op papier in te dienen af te schaffen en het exclusieve gebruik van elektronische middelen voor de indiening van dergelijke aanvragen voor alle betrokken werkgevers en werknemers verplicht te stellen. Artikel 5 van het ontwerp bepaalt dat deze wijziging op 1 juli 2024 in werking treedt.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

4. De Autoriteit merkt op dat het doel van het ontwerp beperkt is tot het wijzigen van de manier waarop de betrokken aanvragen voor een uitkering voor loopbaanonderbreking bij de RVA kunnen worden ingediend, namelijk in de toekomst enkel elektronisch, zowel door de werkgever als door de werknemer. In principe heeft het ontwerp daarom geen invloed op de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens die in deze context worden uitgevoerd.
5. Het feit dat het ontwerp de essentiële elementen van de uitgevoerde gegevensverwerkingen in het kader van deze uitkeringsaanvragen niet wijzigt, betekent echter niet dat de aanvrager niet hoeft na te gaan of de invoering van de verplichting om dit soort aanvragen uitsluitend via elektronische weg in te dienen geen onevenredige gevolgen dreigt te hebben voor bepaalde natuurlijke personen, met name personen die niet over de nodige apparatuur en kennis beschikken om via elektronische weg op eenvoudige wijze met de RVA te communiceren. Volgens de Autoriteit ontstaat het risico dat overheidsdiensten niet toegankelijk zijn (digitale kloof) wanneer een ontwerp van normatieve tekst beoogt de mededeling van persoonsgegevens aan overheidsinstanties uitsluitend via elektronische weg toe te staan. De Autoriteit zal zich hier beperken tot het verwijzen naar de adviezen⁵ die zij heeft uitgebracht over dit onderwerp en het

-
- artikel 103quater, tweede lid (met betrekking tot tijdskredeit) en,
 - artikel 105, § 1, eerste lid, van de herstellwet van 22 januari 1985 *houdende sociale bepalingen* (die de Koning machtigt om te bepalen in welke gevallen en onder welke voorwaarden en nadere regelen eer een recht wordt toegekend op de onderbreking van de beroepsloopbaan en op het verminderen van de arbeidsprestaties).

³ Artikel 2 van het ontwerp bepaalt dat in artikel 1, tweede lid, van het besluit van 1 juli 2012 de woorden "Onverminderd de mogelijkheid om de uitkeringsaanvraag in te dienen door middel van een papieren formulier, overeenkomstig de bepalingen bedoeld in het eerste lid, mag de aanvraag ingediend worden op elektronische wijze," worden vervangen door de woorden "De uitkeringsaanvraag bedoeld in het eerste lid, wordt ingediend op elektronische wijze".

⁴ Artikel 3 van het ontwerp beoogt artikel 2 van het besluit van 1 juli 2012 te wijzigen, dat bepaalt: "De werknemer die een aanvraag indient via elektronische weg, moet zich ertoe verbinden om alle attesten die in voorkomend geval bij de uitkeringsaanvraag gevoegd moeten worden, ter beschikking te houden van [de RVA] [...]". door de woorden "die een aanvraag indient via elektronische weg" te schrappen. ».

⁵ Zie met name advies nr. 168/2023 van 18 december (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-168-2023.pdf>), punten 26 en volgende; advies 93/2023 van 17 mei 2023 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-93-2023.pdf>), punten 20 en volgende; advies nr.

in herinnering brengen van arrest nr. 106/2004⁶ van het Grondwettelijk Hof (toen het Arbitragehof), waarin wordt benadrukt dat een wettelijke bepaling die het gebruik van elektronische middelen vereist, vergezeld moet gaan van voldoende maatregelen om gelijke toegang voor personen tot openbare diensten te garanderen, op straffe van discriminatie indien blijkt dat de bepaling onevenredige gevolgen heeft ten nadele van personen die niet over de nodige apparatuur of kennis beschikken om elektronische middelen te gebruiken. Hoewel dit arrest twintig jaar geleden werd uitgesproken, bestaat de digitale kloof nog steeds⁷. De Autoriteit concludeert daarom dat niet kan worden uitgesloten dat er momenteel nog steeds werknemers⁸ zijn die niet over de nodige kennis of apparatuur beschikken om op eenvoudige wijze een aanvraag voor een loopbaanonderbrekingstoelage, zoals bedoeld in het bovenvermelde besluit van 1 juli 2012, elektronisch in te dienen bij de RVA. Bijgevolg kan niet worden uitgesloten dat de in het ontwerp opgenomen verplichting om de betrokken aanvragen voor een uitkering voor loopbaanonderbreking elektronisch in te dienen, onevenredige gevolgen zal hebben voor bepaalde werknemers.

6. Voor zover het ontwerp niet lijkt te voorzien in ondersteunende maatregelen voor werknemers die blootstaan aan het risico van een digitale kloof, verzoekt de Autoriteit de aanvrager de mogelijkheid te overwegen om dergelijke ondersteunende maatregelen te treffen om werknemers die niet over de nodige kennis of apparatuur beschikken om via elektronische weg op eenvoudige wijze hun aanvraag voor een onderbrekingsuitkering in te dienen, in staat te stellen toegang tot deze openbare dienst te krijgen op dezelfde manier als werknemers die niet aan dit risico zijn blootgesteld.

169/2022 van 19 juli 2022 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-169-2022.pdf>), punten 21 en volgende.

⁶ Dit arrest vernietigde de wettelijke bepalingen op grond waarvan het Belgisch Staatsblad alleen op het internet zou worden gepubliceerd en niet meer op papier (op drie exemplaren na). Het Hof was hierover van mening: «Die maatregel voert aldus een verschil in behandeling in tussen diegene die, aangezien hij toegang heeft tot informaticamaterieel, op eenvoudige wijze alle nummers kan raadplegen van het Belgisch Staatsblad die zijn uitgegeven sinds de inwerkingtreding van de aangevochten bepalingen en daaronder de tekst kan vinden die hem interesseert, en diegene die, aangezien hij geen toegang heeft tot de informatica, het nummer waarin die tekst is bekendgemaakt niet kan identificeren» en «Aangezien de bestreden maatregel niet gepaard gaat met voldoende maatregelen die waarborgen dat de rechtsonderhorigen een gelijke toegang hebben tot die teksten, heeft hij onevenredige gevolgen ten nadele van bepaalde categorieën van personen. Hij is dan ook niet bestaanbaar met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet».

⁷ Zie ook in dat verband het verslag van de Koning Boudewijnstichting "Digitale inclusie, Barometer digitale inclusie, 2022" beschikbaar op de volgende link: <https://media.kbs-frb.be/nl/media/9837/Digitale%20Inclusie.%20Barometer%20Digitale%20Inclusie%202022>; de studie uit 2022 van de Belgische Vereniging voor Onderzoek en Expertise in Consumentenorganisaties "De digitale kloof overbruggen voor alle consumenten", beschikbaar via de volgende link van de FOD Economie: <https://economie.fgov.be/nl/publicaties/de-digitale-kloof-overbruggen>, en het advies over de impact van digitalisering van (overheids- of particuliere) diensten, uitgebracht op 3 februari 2023 door Unia en het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting, beschikbaar via de volgende link: <https://www.unia.be/nl/artikels/digitale-kloof-hoe-ongelijkheden-verminderen>.

⁸ Werkgevers zijn al onderworpen aan de verplichting om de onmiddellijke aangifte ("Dimona") via elektronische weg in te voeren krachtens artikel 9bis van het koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, met toepassing van artikel 38 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels. Hetzelfde geldt voor de invoering van de multifunctionele aangifte ("DmfA") die sinds 1 januari 2003 elektronisch moet worden ingediend bij de RSZ, overeenkomstig artikel 21 van de wet van 27 juni 1969 ter herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de sociale zekerheid der werknemers.

OM DEZE REDENEN,

De Autoriteit

heeft geen inhoudelijke opmerkingen over het ontwerp, maar verzoekt de aanvrager de mogelijkheid te overwegen voldoende ondersteunende maatregelen te treffen om werknemers die blootstaan aan het risico van een digitale kloof in staat te stellen hun aanvraag voor een onderbrekingsuitkering elektronisch in te dienen op dezelfde manier als werknemers die niet aan dit risico blootstaan.

Voor de Autorisatie- en Adviesdienst,
(get.) Cédrine Morlière, directeur